

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 15 mei 2018 , nr. 18054348, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim en druif tegen suzuki-fruitvlieg (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim en druif tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*), 2017)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van Tracer ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim en druif tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophilasuzukii*).

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking:

- in de onbedekte teelt van kers met ingang van 14 mei 2018 en vervalt op 31 augustus 2018;
- in de onbedekte teelt van pruim met ingang van 11 juni 2018 en vervalt op 30 september 2018;
- in de onbedekte teelt van druif met ingang van 1 augustus 2018 en vervalt op 28 november 2018.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim en druif tegen suzuki-fruitvlieg (*Drosophila suzukii*), 2018.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,

R.P. van Brouwershaven
directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via 'mijn.rvo.nl'. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT TRACER (12 567 N)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het professionele gebruik als insecticide door middel van een gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens Definitielijst toepassingsgebieden versie 2.0, Ctgb juni 2011) onder de vermelde toepassingsvoorwaarden

Toepassingsgebied	Te bestrijden organisme	Dosering (middel) per toepassing	Maximale dosering (middel) per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per teeltcyclus	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheids termijn in dagen
Kers (onbedekt)	suzuki-fruitvlieg	0,02%	200 ml/ha	2	7	7
Pruim (onbedekt)	suzuki-fruitvlieg	0,02%	200 ml/ha	2	7	7
Druif (onbedekt)	suzuki-fruitvlieg	0,02%	160 ml/ha	4	7	14

Toepassingsvoorwaarden

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van kersen, pruimen en druiven uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT 97.5.

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen (onbedekte teelten). Gebruik dit product niet op plaatsen waar bijen actief naar voedsel zoeken. Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

Sinds komt 2013 de suzuki-fruitvlieg door heel Nederland voor. Dit is gebleken uit een landelijk monitoringsnetwerk waarbij op verschillende locaties suzuki-fruitvliegen werden aangetroffen, onder andere in kers en pruim.

Kers:

De larven van de suzuki-fruitvlieg voeden zich met het vruchtvlees waardoor snel rot ontstaat in de geoogste kersen. Zelfs bij een geringe aantasting is de economische schade groot, omdat er nultolerantie is voor de afzet voor aangetaste vruchten. Vanaf juni kan de suzuki-fruitvlieg kers aantasten waardoor eventuele schade later in het teeltseizoen zal optreden.

Pruim:

De aantasting door suzuki-fruitvlieg van pruim waarbij larven in de vruchten zitten geeft, met name in de late oogsten, vruchtuital. De oogst start half juli en loopt door tot en met half september, populatieopbouw kan ook plaatsvinden in de andere waarden zoals kleinfruit, die eerder rijpe vruchten dragen dan de pruim. In 2015 was er forse schade aan pruimen. Afnemers besloten tijdens het seizoen Nederlandse pruimen uit het assortiment te halen, met een forse prijsval tot gevolg.

Druif:

Aantasting door suzuki-fruitvlieg vindt plaats wanneer de druiven rijpen, van augustus tot oktober. Schade in rode druiven geeft een opbrengstverlies van 15-100%. Indien 20% of meer van de druiven is aangetast, is het niet meer mogelijk om goede wijn te maken (teveel beschadigde druiven en teveel vluchtig zuur). Wanneer minder dan 20% van de vruchten is aangetast kunnen aangetaste vruchten meestal worden uitgesorteerd, maar er treedt dan wel opbrengstverlies op. In witte (inclusief gris) druiven ligt het verlies in opbrengst rond de 15%.

Alternatieven

Niet-chemisch

In 2014 is een meerjarig onderzoek gestart, gericht op de ontwikkeling van een integrale strategie voor de beheersing van de suzuki-fruitvlieg in de Nederlandse tuinbouw.

Er zijn geen advies- of waarschuwingssystemen beschikbaar voor suzuki-fruitvlieg.

Op dit moment wordt praktijkervaring opgedaan met het innetten van boomgaarden met insectengaas. Het moment van aantasting kan door innetten worden verlaagd, waardoor de aantasting uiteindelijk lager uitkomt. Bij zoete kersen is innetten een perspectievolle optie, die in de praktijk steeds meer wordt toegepast. Innetten van zure kersen en pruimen is niet rendabel. Innetten is niet overal toegestaan als gevolg van ruimtelijke ordeningsregelingen.

Er zijn nog geen natuurlijke vijanden die in de praktijk kunnen worden ingezet.

Kers:

Het verwijderen van aangetaste vruchten als preventieve maatregel is niet mogelijk omdat de aantasting slecht zichtbaar is. Vroeg oogsten en koelen kan bij een beginnende aantasting nog een verkoopbaar product opleveren, maar gaat ten koste van de kwaliteit en kwantiteit. Wanneer geen gewasbeschermingsmiddelen worden ingezet, loopt de schade aan het einde van het oogstseizoen bij late rassen op tot 100%.

Pruim:

Tijdens het oogsten en sorteren worden aangetaste vruchten verwijderd vanwege rotvorming. Bij hoge aantastingpercentages stoppen de telers met oogsten.

Hygiëne en tijdig oogsten zijn beperkt inzetbaar. In de grote bomen lukt het niet om alle vruchten te oogsten.

Vroeg oogsten en koelen kan bij een beginnende aantasting nog een verkoopbaar product opleveren, maar gaat ten koste van de kwaliteit en kwantiteit. Wanneer geen gewasbeschermingsmiddelen worden ingezet, loopt de schade aan het einde van het oogstseizoen bij late rassen op tot 100%.

Druif:

De wijngaardeniers werken aan een suzuki-fruitvlieg werkplan gebaseerd op onderzoeken in wijngaarden in Europa. In dit actieplan worden een aantal aandachtsgebieden benoemd om het probleem aan te pakken, zoals monitoren, hygiëne, teeltmaatregelen en bescherming van de druif.

Met niet-chemische maatregelen kan de schade slechts gedeeltelijk worden beperkt. Sommige methoden bevinden zich nog in de onderzoeksfase, of kunnen niet onder alle omstandigheden of regio's worden toegepast. De niet-chemische maatregelen zijn daardoor onvoldoende effectief om suzuki-fruitvlieg afdoende te bestrijden.

Chemisch

In de onbedekte teelt van kersen zijn insecticiden toegelaten op basis van acetamiprid, *Bacillus thuringiensis*, indoxacarb, metarhizium anisopliae, pirimicarb, spirotetramat en thiacloprid. Middelen op basis van acetamiprid, *Bacillus thuringiensis*, indoxacarb, metarhizium anisopliae en pirimicarb hebben geen tot onvoldoende werking tegen suzuki-fruitvlieg of er gelden beperkingen waardoor deze middelen niet voldoen om suzuki-fruitvlieg te bestrijden.

In de onbedekte teelt van pruim zijn insecticiden toegelaten op basis van *Bacillus thuringiensis*, chlorantraniliprole, indoxacarb, Metarhizium anisopliae, pirimicarb, spirotetramat en thiacloprid. Deze middelen hebben geen tot onvoldoende werking of er gelden beperkingen waardoor deze middelen niet voldoen om suzuki-fruitvlieg te bestrijden.

In druif zijn insecticiden toegelaten op basis van *Bacillus thuringiensis*, *Beauveria bassiana*, chlorantraniliprole, indoxacarb, maltodextrine, Metarhizium anisopliae en spirotetramat. Deze middelen hebben geen tot onvoldoende werking tegen suzuki-fruitvlieg of er gelden beperkingen waardoor deze middelen niet voldoen om suzuki-fruitvlieg te bestrijden.

Bijzondere omstandigheden

De werkzame stof spinosad staat op de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen van Verordening (EG) nr. 1107/2009. Het middel Tracer op basis van spinosad is sinds 2004 toegelaten in Nederland in diverse teelten. Na herregistratie van de huidige toelating van het middel Tracer streeft de toelatinghouder naar een toelating in Nederland voor druiven en steenfruit, waartoe pruim en kers behoren. De herregistratieaanvraag is voorzien in 2019. Tracer is daarmee niet beschikbaar in 2018 voor de onbedekte teelt van kers, pruim en druif.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- een landbouwtechnisch doelmatige onbedekte teelt van kers, pruim en druif is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk;
- een landbouwtechnisch doelmatige onbedekte teelt van kers, pruim en druif in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende bestrijding van suzuki-fruitvlieg;
- er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van spinosad in de onbedekte teelt van kers, pruim en druif waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is. Voor de gevraagde vrijstellingsperiode is het middel niet beschikbaar.

De tijdelijke vrijstelling van Tracer voor het bestrijden van suzuki-fruitvlieg in de onbedekte teelt van

kers, pruim en van druif voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geledpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van kersen, pruimen en druiven uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT 97.5.

Voor de teelt in kersen, pruim en druiven geldt de volgende restrictie voor het in-crop risico voor bijen:

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen (onbedekte teelten). Gebruik dit product niet op plaatsen waar bijen actief naar voedsel zoeken. Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Het off-crop risico voor bijen is acceptabel.

Voor niet doelwit arthropoden wordt een risico verwacht. Voor geïntegreerde teelten geldt derhalve de volgende zin:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Het off-crop risico voor niet-doelwit arthropoden is afgedekt door de gecombineerde restrictiezin voor waterorganismen en niet-doelwit arthropoden (zie boven).

Conclusie

Het College constateert dat er na het nemen van risicoreducerende maatregelen / het inachtnemen van restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Tracer in de teelt van kers, pruim en druif te verlenen onder vermelding van de volgende risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geledpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van kersen, pruimen en druiven uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT 97.5.

Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen (onbedekte teelten). Gebruik dit product niet op plaatsen

waar bijen actief naar voedsel zoeken. Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

3 Overwegingen

Een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Tracer is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de onbedekte teelt van kers, pruim en druif op geen enkele andere redelijke wijze te beschermen is tegen suzuki-fruitvlieg. Hierdoor wordt de landbouwtechnisch doelmatige onbedekte teelt van kers, pruim en druif bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van Tracer ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim en druif tegen suzuki-fruitvlieg werd eerder verleend:

- 24 april 2017, Staatscourant nr. 22682 (kers, pruim en druif)
- 1 juni 2016, Staatscourant nr. 29887 (kers, pruim en druif)
- 28 mei 2015, Staatscourant nr. 14898 (kers en pruim)
- 16 juni 2015, Staatscourant nr. 17050 (druif)

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Tracer ter bescherming van de onbedekte teelt van kers, pruim en druif tegen suzuki-fruitvlieg.

Dit besluit treedt in werking:

- in de onbedekte teelt van kers geldt met ingang van 14 mei 2018 en vervalt op 31 augustus 2018;
- in de onbedekte teelt van pruim geldt met ingang van 11 juni 2018 en vervalt op 30 september 2018;
- in de onbedekte teelt van druif geldt met ingang van 1 augustus 2018 en vervalt op 28 november 2018.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
R.P. van Brouwershaven
directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*